

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi Opusculum Asceticum Posthumum

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1643

8. De Immensitate Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46564](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46564)

CONSIDERATIO VIII.

De Immensitate Dei.

Immensus dicitur ratione magnitudinis & extensionis: quia ita in omnem partem, sursum deorsum; antrorsum retrorsum; dextrorsum sinistrorsum extenditur, & quasi diffunditur, ut nullis locorum spatij, nullis terminis circumscribi queat: quæ res est valdè stupenda. Cogita extra mundum spatium mille leucarum in omnem partem extensum; adhuc vltior est Deus. Cogita centum millium leucarum; vltior est Deus. Cogita mille milliones leucarum: Deus vltior inuenitur. Cogita tot milliones leucarum, quot arenæ in omnibus littoribus; quot guttæ in omnibus aquis; imò quot puluisculi necessarij ad implendum totum vniuersum: adhuc Deus infinitis leucarum

carum

earum millionibus vltior existit; idque perfectissimè & completissimè: nempe in tribus personis, & cum omnibus suis perfectionibus, opibus & donis, quæ in ipso eminenter continentur. Denique nullum spatium tam magna ab vlla mente creata concipi potest, quin Deus infinitè sit maior; & infinitè extra & vltra illud, in omnem partem diffundatur; non per partes sicut aër, vel aliud corpus; sed per se totum, & per suas (vt ita loquar) totalitates, sicut spiritus; ita vt in puncto quolibet totius spatij sit totus, nō quasi fluctuans aut mobilis, sed firmiter prorsus & immobiliter tanquam omnium fundamentum.

Tota magnitudo vniuersi respectu magnitudinis & extensionis Dei, est instar vnius parvæ guttæ ad immensitatem oceani, vel vnius puluisculi ad vastitatē totius mundi; vt insinuatur Sap. 11, v. 23. vbi dicitur

C

dicitur

dicitur *Tanquam momentum statera,*
sic est ante te orbis terrarum; & tan-
quam gutta roris antelucani qua des-
cendit in terram. Imò vt veriùs di-
cam, nulla inter Dei & vniuersi
magnitudinem & extensionem est
proportio: cùm magnitudo exten-
sionis diuinæ, infinitè excedat non
solum magnitudinem vniuersi, sed
etiam omnem magnitudinem ab
intellectu creato conceptibilem.

Neque his obstat quod magni-
tudo corporalis & spiritalis non vi-
deantur posse comparari; quia etsi
non possint comparari in natura,
possunt tamen in ratione extensio-
nis; vt passim Philosophi, & Theo-
logi tradunt de anima & corpore,
de Angelis & eorum locis adæqua-
tis. *Ratione Immensitatis suæ* passim
in scripturis Deus dicitur *magnus*
& *magnitudinis eius non esse finis.*
Conuenit tamen ei appellatio hæc
etiam secundum alia *Attributa.* Est
enim

enim magnus potentiâ, magnus
sapientiâ, magnus sanctitate, maie-
state, & cæteris perfectionibus.
Vnde quando in scripturis absolu-
tè magnus dicitur, intelligendum
est esse magnum, immensum, &
infinitum, secundùm omnes perfe-
ctiones quæ ei conueniunt; vt Psal.
47. *Magnus Dominus & laudabilis
nimis, in ciuitate Dei nostri, in monte
sancto eius.* magnus potentiâ, sapien-
tiâ, sanctitate, iustitia, misericor-
dia, &c. & Psal. 94. *Quoniam Deus
magnus Dominus & Rex magnus su-
per omnes Deos.* Simili modo esse
infinitum, immensum, æternum,
immutabilem, immortalem, in-
comprehensibilem, conueniunt illi
non solùm ratione essentiæ, sed
etiam secundùm omnia attributa
(quod valdè considerandum est)
& secundùm proprietates perso-
nales.

PRECATIO
Ad Immensitatem Dei.

Ex lib. 2. de Perfect. c. 4.

Magnus es, Domine, & laudabilis valdè, & magnitudinis tuæ non est finis, excelsior cælo, latior mari, profundior abyssis, implens omnia, circumdans omnia, & tamquam sphaeram modicã totum hoc vniuersum palmo circumplectens. Tu sphaera incomprehensibilis, cuius centrum vbique, ambitus & circumferentia nusquam, vt quidam Philosophus rectè dixit, si sano sensu intellexit.

Omnia locorum spatia occupas intra & extra mundum, fundamentum ipse, sedes & spatium omnis spatij, extendens & substituens primò, omnium spatiorum & interuallorũ tam possibilium quàm realium immensita-

mensitatem, tamquam prima omnium basis, cui omnia innixa. Neque enim cælum dumtaxat extendis, & huius mundi capacissimam vastitatē: sed miro quodam modo etiam hoc ipsum spatium in quo mundū ipsum cōdidisti, expandis, non alio sanè interuallo quàm magnitudinis tuæ. Hæc est prima & fundamentalis capacitas, spatiositas, seu laxitas, in qua omne aliud spatium constare debet, & cuius ratione immensum spatiū creatę menti est imaginabile: sicut æternitas tua est prima & originalis duratio, omnis durationis conceptibilis fundamentum. Neque solum in immensum diffusus, interuallum subtendis & extendis immensum; sed etiam in omnibus & singulis huius uniuersi rebus & locis, in omnibus punctis designabilibus totus es collectus, totus completus, totus præsens, totus interior, cum uniuersa

potentia, sapientia, bonitate, ceterisque perfectionibus tuis & cum omnibus donis & opibus tuis, quibus creaturam tuam beare & ornare potes. Lates intra singula totus assidue omnia creans, formans, conseruans & tenens intrinsecus in luce ipsius esse, ne in suas tenebras & in nihilum relabantur; & ad te conuertens per instinctum boni.

Conuerte, obsecro, cor meum ad te introrsum in fundum animæ meæ, vbi silente creaturarum strepitu, & importunarum cogitationum cessante tumultu, tecum cōmorer, te semper præsentem cernam, & amem, & venerer, & vocem tuam audiam, tibi miseras exilij mei exponā, & solatiū apud te inueniam. Numquam præsentie tuæ me capiat obliuio, lux mea, dulcedo animæ meæ: numquam obliuiscar tui, sed semper quocumque

que me conuertero, mentis meae
 oculis obuerseris. Totus enim ubi-
 que praesens es, & radios praesentiae
 tuae diffundis per singula. Sicut
 enim inuisibilis anima in homini-
 bus se foris aperit per motus & ope-
 rationes, quae exteriùs parent in
 corpore, sic ut ipsius praesentiam
 clarè cognoscamus: ita tu, qui om-
 niù es vita superuitalis, & omnium
 esse superessentiale, te satis mani-
 festè prodis per ipsam creaturarum
 speciem, in qua elucet admirabilis
 sapientia & potètia tua. Quid enim
 aliud est omnis creatura, quàm im-
 pressio quaedam & imitatio aeter-
 norum conceptuum mentis tuae?
 Tu enim sigillum primæuum &
 vniuersale, creatura verò veluti
 ἀποσφραγισμα seu forma ex im-
 pressionem sigilli resultans; non in
 solida aliqua materia, quae detra-
 cto sigillo valeat speciem retinere;
 sed quasi in fluxa & euanida, in

nihilo. Vnde ne ad momentum quidem constare potest, si sigillum absit, sed assidua praesentia & impressione est opus. Agnoscam igitur praesentiam tuam in omnibus, qui in singulis delitescens, esse & speciem omnibus assidue suppeditas.

Da mihi praeterea, vt comprehendam cum omnibus Sanctis, quae sit longitudo, latitudo, sublimitas, & profundum Diuinitatis tuae; vt à me totus cogitatione & affectu deficiens, in illud pelagus immergar, ibiq; perdam meipsum & creata omnia, nihil aliud attendens, nihil aliud sentiens, amans, desiderans aut requirens amplius; sed in te solo acquiescens, & omne bonum in te possidens & perfruens. Sicut enim essentia tua infinita est & immensa, ita omne bonum, quod in te est, infinitum pariter & immensum est. Quis adeo auarus est, vt infi-

vt infi-

vt infinitum & immensum bonum
ei non satis sit? Nihil ergo extra te
queram aut desiderem, sed tu mihi
fis instar omnium, & supra omnia,
Deus cordis mei, & pars mea Deus
in æternum.

CONSIDERATIO IX.

*De Simplicitate, & Puritate
Dei.*

Simplex dicitur; 1. quia est
expers omnis compositionis,
tam accidentariæ, quam es-
sentialis: non enim est con-
cretus ex corpore & anima, ex ma-
teria & forma, sicut animalia &
plantæ: neque ex partibus integran-
tibus; sicut omnia corporalia, siue
substantiæ sint, siue accidentia:
neque in eo est cõpositio subiecti,
& formæ accidentalis; sicut in om-
nibus substantijs creatis, etiam An-
gelis qui tamen inter omnes res

C S creatas